

ASVA studentenunie

Schakelprogramma's

Brug of kloof
tussen bachelor en master?

Dit is een uitgave van het ASVA onderzoeksbureau

Voorwoord

Het onderzoeksbureau van ASVA heeft als taak om problemen in de studentenwereld te onderzoeken. Door op een onafhankelijke manier te onderzoeken tracht het onderzoeksbureau ASVA en andere beleidsmakers in het veld op een objectieve manier te informeren over de stand van zaken in studentenland. Dit onderzoek gaat over schakelprogramma's.

Voor dit onderzoek hebben we gebruik gemaakt van twee enquêtes, een voor schakelstudenten en een voor docenten. Op de enquêtes hebben in totaal 458 respondenten gereageerd.

Mijn dank gaat uit naar mijn collega's van het onderzoeksbureau en naar de coördinator van het onderzoeksbureau Gijs Schumacher, voor hun ondersteuning en constructieve commentaar op het onderzoek.

Lieke van Houtum
Medewerker ASVA onderzoeksbureau
Amsterdam, 11 april 2008

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	1
Inhoudsopgave	2
1 Inleiding.....	3
1.1 Probleem / Vraagstelling	4
1.2 Structuur	4
2.1 Methoden	5
2.2 Populatie	5
3 Hoofdstuk 1: Aspecten schakeljaar.....	8
Hoofdstuk 2: Schakeljaar in geheel	13
Hoofdstuk 3: Docenten	15
4 Conclusie.....	19
5 Discussie / Aanbevelingen.....	20
Publicaties van het ASVA onderzoeksbureau	21

1 Inleiding

Sinds 2001 bestaat er in het Nederlandse hoger onderwijs de bachelor-master structuur. Deze structuur heeft onder ander ervoor gezorgd dat het makkelijker is geworden om na je HBO- of WO-bachelor een andere master te volgen. Dit heeft de keuzevrijheid van de studenten enorm vergroot. De universiteiten hebben, om de toegang tot een specifieke master mogelijk te maken, voor bachelor studenten speciale programma's ontwikkeld. Deze programma's worden schakelprogramma's genoemd.

Na de bachelor kunnen studenten een schakelprogramma volgen. Dit programma is bedoeld om studenten die niet direct toegang hebben tot een bepaalde master de nodige kennis bij te brengen zodat de studenten in staat zijn de master te volgen. Het programma is er zowel voor HBO-studenten die nog een master willen volgen als voor WO-studenten die besluiten een andere kant op te gaan met hun studie. Studenten krijgen na afronding van het schakelprogramma een toelatingsverklaring voor de master¹.

Sinds 2003 is het aantal schakelstudenten en het aantal schakelprogramma's aan de UvA flink toegenomen (zie tabel 1). De meerderheid van de schakelstudenten, namelijk 75%, is afkomstig van het HBO². Bijna een derde van deze studenten komt van de Hogeschool van Amsterdam (HvA). Slechts twintig procent van de schakelstudenten is afkomstig uit het wetenschappelijk onderwijs. Iets meer dan twintig procent van deze groep heeft ook zijn bachelor bij de UvA gevolgd.

Tabel 1: aantal schakelstudenten per faculteit

	2003	2004	2005	2006
FEB	0	0	175	188
FGW	42	54	61	48
FMG	159	173	280	286
FNWI	12	34	44	46
FdR	0	115	246	284
	213	376	806	852

Van alle studenten die in 2003 een schakelprogramma zijn begonnen heeft na drie jaar 37% een master afgerond³. Na een jaar valt 23% van de studenten af en na twee jaar is dit gestegen tot bijna 34%. Het slagingspercentage bij schakelprogramma's ligt dus vrij laag. Komt dit doordat de programma's niet goed aansluiten op de kennis die de studenten al hebben? Hebben schakelstudenten problemen met methode van onderzoek of kunnen ze niet meekomen met de colleges? Hebben ze te weinig basiskennis om de literatuur te begrijpen of weten ze juist teveel waardoor er geen uitdaging is? Kortom het is belangrijk om te kijken hoe schakelstudenten verschillende aspecten van het schakeljaar evalueren.

¹ Een schakelprogramma is geen officiële opleiding: men sluit het niet met een diploma af. Schakelprogramma's worden dan ook niet geaccrediteerd en niet door de IB-groep erkend. Dit heeft als gevolg dat schakelstudenten geen studiefinanciering ontvangen en/of niet kunnen lenen. Dit wordt vaak opgelost door de studenten op te nemen in ofwel de bachelor ofwel de master. Ook de universiteit krijgt geen geld van de overheid omdat schakelstudenten niet meetellen in het ministeriële bekostigingsmodel (eerstejaars, bachelordiploma's). Het enige geld dat universiteiten ontvangen voor schakelstudenten is dus de betaalde collegegelden. Het is voor universiteiten dan ook belangrijk dat een student de master gaat doen om zo toch geld voor deze studenten te ontvangen.

² Deze cijfers zijn afkomstig van de Fact, het feitenblad van de UvA: UvA Instroom 2006/07. maart 2007, 7^e jaargang, nr. 3. www.uva.nl/facts.

³ Deze cijfers zijn afkomstig van het BI-rapport In- en doorstroom UvA schakelprogramma's. Nr 64- 1 oktober 2007.

1.1 Probleem / Vraagstelling

Hoe evalueren schakelstudenten de verschillende aspecten van het schakeljaar en hoe evalueren docenten de prestaties van schakelstudenten op de verschillende aspecten?

Wij onderscheiden de volgende aspecten van het schakeljaar: de motivatie om het schakelaar te doen, evaluaties van de schakelstudenten over hun prestaties in de colleges en werkgroepen, het begrip van de literatuur, de moeite die ze moeten doen voor tentamens, de problemen die ze ervaren met schrijfvaardigheid, de begeleiding van docenten en hoe schakelstudenten de beeldvorming rondom schakelstudenten ervaren.

1.2 Structuur

Het onderzoek is opgedeeld in drie hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk gaan we in op een aantal aspecten van het schakeljaar. In dit hoofdstuk behandelen we per aspect de stellingen die we de schakelstudenten hebben voorgelegd. In het tweede hoofdstuk gaan we dieper in op het schakeljaar in het geheel. Ook hierin behandelen we een aantal stellingen waar de schakelstudenten hun mening over hebben geven. In het laatste hoofdstuk gaan we in op de mening van docenten over schakelstudenten.

2 Methoden van onderzoek

2.1 Methoden

Voor dit onderzoek zijn twee enquêtes opgesteld. Eén voor de studenten die ofwel een schakelprogramma volgen ofwel een schakelprogramma hebben gevolgd. De andere enquête werd afgenomen onder docenten die ofwel schakelstudenten ofwel mastervakken doceren. Er is gekozen voor het afnemen van enquêtes omdat met deze onderzoeksmethode op een eenvoudige manier een grote hoeveelheid data verkregen kan worden. De enquête voor de studenten bestond uit stellingen die betrekking hadden op verschillende aspecten van het schakeljaar, zoals literatuur, colleges, begeleiding en tentamens. Bij elk aspect van het schakeljaar hebben we een somscore van de verschillende stellingen berekend en omgezet in een rapportcijfer. Aan het eind van de vragenlijst werd nog een aantal vragen gesteld over wat de studenten van het schakeljaar vonden, wat er beter kon en welke problemen ze waren tegengekomen. In de enquête voor de docenten werd gevraagd om het niveau van reguliere studenten en schakelstudenten aan te geven op het gebied van schrijfvaardigheid, statistische vaardigheden, mondelinge vaardigheden, engelse taalvaardigheden en theoretische basiskennis. Ook aan de docenten werd op het eind gevraagd naar hun mening over het schakeljaar, waar meer aandacht aan zou moeten worden besteed en wat er aan verandering toe is.

2.2 Populatie

De schakelstudenten zijn benaderd door middel van een e-mail die de UvA heeft gestuurd. In totaal hebben 328 respondenten de vragenlijst helemaal ingevuld. De uitval van respondenten tijdens het invullen van de vragenlijst was minimaal. De docenten werden ook benaderd door middel van een e-mail die wij zelf heeft gestuurd. Hiervoor maakten we gebruik van een lijst met medewerkers. In totaal hebben we 862 medewerkers benaderd met de vraag of ze mee wilden doen aan een onderzoek. Daarnaast stond er een fout in de inleiding van de vragenlijst waardoor het leek alsof de vragenlijst gericht was op studenten in plaats van docenten. Dit zou kunnen verklaren waarom slechts 130 respondenten de totale vragenlijst hebben ingevuld.

De studenten in de steekproef zijn niet evenredig verdeeld over de verschillende faculteiten. Aangezien we geen cijfers hebben over het totaal aantal schakelstudenten maar alleen instroomcijfers, vergelijken we de steekproefpopulatie met de instroom van 2006. In de steekproef zijn relatief weinig studenten van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde en van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid opgenomen. Daar staat tegenover dat er in vergelijking met de werkelijke populatie teveel studenten van de Faculteiten Geesteswetenschappen en Natuurkunde, Wiskunde en Informatiekunde in de steekproef zitten.

Tabel 2: aantal schakelstudenten per faculteit in de steekproef

Faculteit	Populatie steekproef		Instroom 2006
	n	%	%
FEB	38	11,6	22,1
FGW	68	20,7	5,6
FMG	105	32	33,6
FNWI	40	12,2	5,4
FdR	77	23,5	33,3
	328	100	100

De groep respondenten bestond uit twee groepen studenten, namelijk studenten die nog in het schakeljaar zaten en studenten die na het schakeljaar door waren gegaan met de master. Iets meer dan de helft van de respondenten zat ten tijden van het onderzoek in het schakeljaar (zie tabel 3). De andere respondenten hadden het schakeljaar al afgerond en waren aan de master begonnen. Een grote

meerderheid van de respondenten, wel 77,7%, heeft zijn bachelor diploma op de hogeschool behaald (zie tabel 5). Vergeleken met de het aantal HBO-studenten dat in 2006 is ingestroomd, kan gesteld worden dat dit percentage representatief is.

Tabel 3: Studiefase van de respondenten

	n	%
Schakeljaar	181	55,2
Master	146	44,5
	327	100

Tabel 4: Jaar bachelor afgerond

	n	%
voor 2000	29	9
2000-2004	93	28,8
2005	101	31,4
2006	92	28,6
2007	7	2,2
	322	100

Tabel 5: Instantie waar bachelor is behaald

Instelling	Populatie steekproef		Instroom 2006
	n	%	%
hogeschool	255	77,7	80
universiteit	73	22,3	20
	328	100	100

De docenten populatie bestond uit 130 respondenten, maar slechts 63 respondenten bleek college te geven aan schakelstudenten. De andere 67 respondenten werden hierna uit de vragenlijst verwijderd. De docenten zijn gelijk verdeeld over de verschillende faculteiten (tabel 6). Het is echter lastig te zeggen of de cijfers een afspiegeling zijn van de werkelijke populatie, aangezien er geen cijfers bekend zijn over het aantal docenten dat per faculteit college geeft aan schakelstudenten. Verder was het ook belangrijk dat docenten in staat zijn schakelstudenten te herkennen. Slechts 20% van de docenten heeft geen enkel idee welke studenten schakelstudenten zijn (zie tabel 7).

Tabel 6: Aantal docenten per faculteit in de steekproef

Faculteit	n	%
FdG	3	4,8
FdR	6	9,5
FEB	12	19
FGW	16	25,4
FMG	14	22,2
FNWI	12	19
	63	100

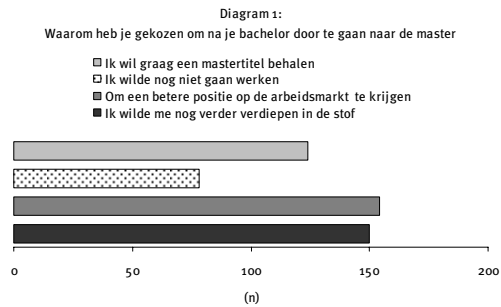
Tabel 7: Aantal docenten dat weet welke student een schakelstudent is

	n	%
Ik heb geen idee wie schakelstudenten zijn	12	19
Meestal weet ik wel wie schakelstudenten zijn	36	55,6
Ik weet precies wie schakelstudenten zijn	16	25,4
	63	100

3 Hoofdstuk 1: Aspecten schakelaar

Motivatie

HBO-studenten:

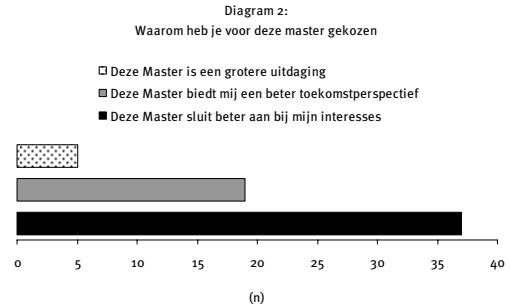
Schakelstudenten konden meerdere antwoorden geven.

60,4% van de schakelstudenten afkomstig van het HBO volgt een master om de positie op de arbeidsmarkt te verbeteren.

Bijna net zo belangrijk vinden de respondenten (58,8%) het om zich meer te verdiepen in de stof.

Slechts bij 30% was het nog niet willen werken een reden om een master te gaan volgen.

WO-studenten:

De helft van de respondenten van de universiteit gaf als een van de redenen voor de overstap dat deze master beter bij hun interesses aansloot.

Volgens een kwart van de respondenten speelde een beter toekomstperspectief een rol.

Slechts 7% van respondenten gaf als reden aan dat deze master een grotere uitdaging is.

College en werkgroepen

Diagram 3:
 Je hebt voldoende voorkennis om de colleges te begrijpen

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

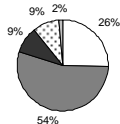

Diagram 5:
 Het gebeurt regelmatig dat je tijdens college de draad van het verhaal kwijt bent

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

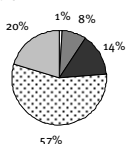

Diagram 4:
 Docenten gebruiken vaak begrippen waarvan je de betekenis niet kent

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

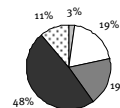
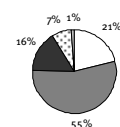

Diagram 6:
 Je hebt het gevoel dat je goed mee kan doen met de discussies in de werkgroep

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

80% van de schakelstudenten was van mening dat hij of zij over voldoende voorkennis beschikt om colleges te begrijpen.

21,6%, van de schakelstudenten begrijpt de begrippen die docenten tijdens de colleges gebruiken vaak niet.

Drie kwart van de schakelstudenten heeft geen problemen met het volgen van de docent tijdens de colleges.

Ook heeft drie kwart van de schakelstudenten het idee dat zij goed mee kunnen doen tijdens de discussies.

Eindcijfer: 7,75 → Dit betekent dat het merendeel van de studenten geen problemen hebben bij het begrijpen van meedoen aan de colleges en werkgroepen.

Literatuur

Diagram 7:
Er worden vaak begrippen in de literatuur gebruikt waarvan jij de betekenis niet weet

□ helemaal mee eens ■ mee eens
■ niet mee eens, niet mee oneens □ mee oneens
□ helemaal mee oneens

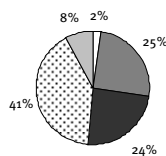

Diagram 8:
Je vindt het lastig om engelse teksten te lezen

□ helemaal mee eens ■ mee eens
■ niet mee eens, niet mee oneens □ mee oneens
□ helemaal mee oneens

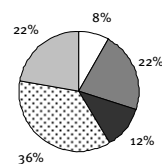
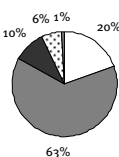

Diagram 9:
Ik ben in staat om de kern uit de literatuur te halen

□ helemaal mee eens ■ mee eens
■ niet mee eens, niet mee oneens □ mee oneens
□ helemaal mee oneens

Een kwart van de schakelstudenten heeft problemen met het begrijpen van de begrippen die in de literatuur worden gebruikt.

30% van de schakelstudenten ervaart het lezen van Engelse teksten als lastig.

Hierin is een groot verschil te zien tussen studenten afkomstig van het HBO en het WO. 34,4% van de HBO-studenten heeft problemen met het lezen van Engelse literatuur tegenover 15,1% van de WO-studenten.

Het merendeel van de schakelstudenten (83%) heeft geen problemen met de kern uit de literatuur halen.

Bijna de helft van de schakelstudenten vindt de moeilijkheidsgraad van literatuur hoog en de andere helft vindt de moeilijkheidsgraad niet hoog maar ook niet laag.

Eindcijfer: 6.7 → **Voldoende studenten hebben geen problemen met het begrijpen van de literatuur. Er is echter wel een groter probleem met Engelse teksten.**

Schrijfvaardigheid

Diagram 10:
Ik heb regelmatig problemen met de schrijfoopdrachten

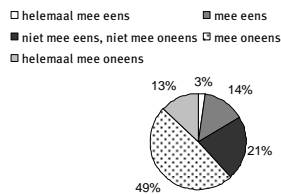

Diagram 11:
Ik ervaar een groot verschil met mijn vorige opleiding in de eisen die er aan de schrijfoopdrachten worden gesteld

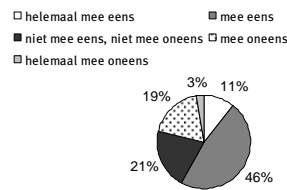
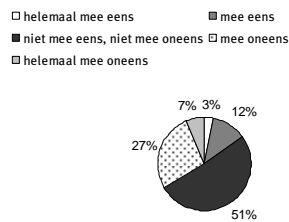

Diagram 12:
Ik vind het lastig om te begrijpen wat er van mij verwacht wordt met de schrijfoopdrachten

Bijna 62% van de schakelstudenten heeft geen problemen met de schrijfoopdrachten

62% van de HBO-studenten ervaart een verschil in vergelijking met de vorige opleiding wat betreft de eisen die aan de schrijfoopdrachten worden gesteld. Dit tegenover 44,4% van de WO-studenten.

Daarnaast ervaart 16,5 % van de HBO-studenten problemen bij het begrijpen wat er van hen wordt verwacht met de schrijfoopdrachten. Slechts 9,7% van WO-studenten geeft aan hier problemen mee te hebben.

De meerderheid van de studenten is van mening dat de moeilijkheidsgraad van schrijfvaardigheid niet te hoog maar ook niet te laag is.

Eindcijfer: 6,1 → **Een kleine meerderheid van de studenten ervaart geen moeilijkheden op het gebied van schrijfvaardigheid.**

Tentamens

Diagram 13:
Voor dezelfde hoeveelheid stof moet ik meer studeren dan bij mijn vorige opleiding

helemaal mee eens mee eens
 niet mee eens, niet mee oneens mee oneens
 helemaal mee oneens

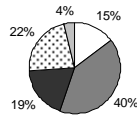

Diagram 14:
Ik hoef minder te leren voor een tentamen dan bij mijn vorige opleiding

helemaal mee eens mee eens
 niet mee eens, niet mee oneens mee oneens
 helemaal mee oneens

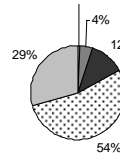
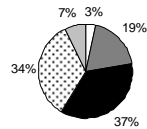

Diagram 15:
Het is erg gemakkelijk om een voldoende te halen

helemaal mee eens mee eens
 niet mee eens, niet mee oneens mee oneens
 helemaal mee oneens

61% van de schakelstudenten afkomstig van de HBO is van mening meer te moeten leren dan bij hun vorige opleiding. Dit tegenover 34% van de WO-studenten.

Slechts 5% van de schakelstudenten is van mening harder te moeten leren voor een tentamen bij hun vorige opleiding.

67,1% van de WO-studenten moeten juist nu harder leren voor een tentamen. Volgens 85,5% van de HBO-studenten ligt de lat voor de tentamens hoger dan bij hun vorige opleiding.

Ondanks het feit dat een groot gedeelte van de studenten vindt dat ze harder moeten leren, is 20% van mening dat het makkelijker is om een voldoende voor een tentamen te halen.

Eindcijfer: 4,3 → **Studenten moet harder studeren voor een tentamen dan bij hun vorige opleiding en het is niet gemakkelijk om een voldoende te halen.**

Studiedruk

Diagram 16:
Het halen van de pre-master (schakeljaar) in een studiejaar is zeer haalbaar

helemaal mee eens mee eens
 niet mee eens, niet mee oneens mee oneens
 helemaal mee oneens

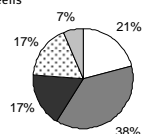

Diagram 17:
Ik besteed veel minder tijd aan mijn studie in vergelijking met mijn vorige opleiding

helemaal mee eens mee eens
 niet mee eens, niet mee oneens mee oneens
 helemaal mee oneens

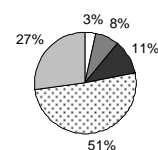
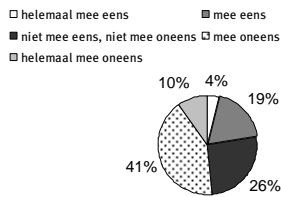

Diagram 18:
Ik heb vaak geen idee hoe ik alles op tijd af kan krijgen

Bijna een kwart van de schakelstudenten vindt dat het schakeljaar in een studiejaar haalbaar is.

78% van de schakelstudenten besteedt niet minder tijd aan hun studie in vergelijking met hun vorige opleiding.

Een kwart van de schakelstudenten afkomstig van het HBO heeft problemen om op tijd de opdrachten af te krijgen. Slechts 13,9% van de WO-studenten heeft hier ook problemen mee.

54,1% van de schakelstudenten ervaart een hoge studiedruk.

Eindcijfer: 5,7 → Een kleine meerderheid van de studenten heeft moeite met de studiedruk.

Begeleiding

Diagram 19:
Docenten nemen voldoende de tijd om begrippen en theorieën verder uit te werken

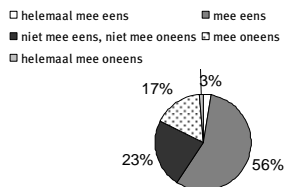

Diagram 20:
Ik heb behoefte aan meer contacturen met de docent

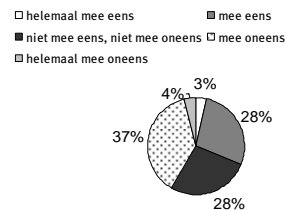
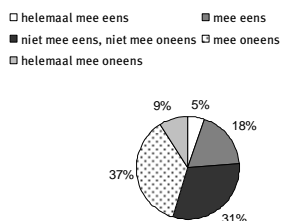

Diagram 21:
De begeleiding van de docenten op mijn vorige opleiding was veel beter

60% van de schakelstudenten is tevreden over de tijd die docenten nemen om begrippen en theorieën uit te werken.

30% van de schakelstudenten heeft behoefte aan meer contacturen met de docent. Hierbij is er geen verschil tussen de HBO en WO studenten.

Wat betreft de waardering van de begeleiding verschillen de studenten van mening. Bijna een kwart van de schakelstudenten vindt de begeleiding bij de vorige opleiding beter. 46% is het echter niet met deze bewering eens. Opvallend is dat er op dit gebied bijna geen verschil is tussen HBO- en WO-studenten.

40% van de studenten is tevreden over de begeleiding van de docenten tijdens het schakeljaar. Iets meer dan de helft van de studenten is niet tevreden maar ook niet ontevreden over de begeleiding.

Eindcijfer: 6,1 → **De schakelstudenten zijn matig tevreden over de begeleiding die docenten geven tijdens het schakeljaar.**

Beeldvorming

Diagram 22:
Ik heb het idee dat de UvA studenten een negatief beeld hebben van schakelstudenten

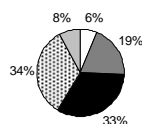

Diagram 23:
Ik vind het lastig om in contact te komen met mijn medestudenten

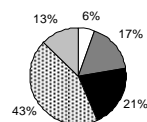
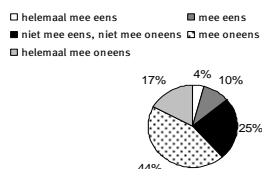

Diagram 24:
Ik hoor mensen vaak negatieve opmerkingen maken over schakelstudenten

Een kwart van de schakelstudenten denkt dat UvA-studenten een negatief beeld van hen hebben. 88% van deze studenten is afkomstig van het HBO.

Bijna een kwart van de schakelstudenten heeft problemen om in contact te komen met medestudenten. 80% hiervan komt van het HBO.

75% van de schakelstudenten afkomstig van het WO heeft geen last van negatieve opmerkingen over schakelstudenten. Slechts 58% van HBO-schakelstudenten waren het met hen eens.

Eindcijfer: 6,3 → **De meerderheid van de schakelstudenten heeft geen last van negatieve beeldvorming omtrent schakelstudenten. HBO-studenten hebben hier echter veel meer last van.**

3 Hoofdstuk 2: Schakeljaar in geheel

Vorbereiding op masterjaar

Deze vragen zijn alleen voorgelegd aan de studenten die het schakeljaar hebben afgerond en die zijn begonnen aan het masterjaar.

Diagram 25:
Ik heb helemaal geen problemen ervaren met het feit dat ik een andere vooropleiding heb dan medestudenten

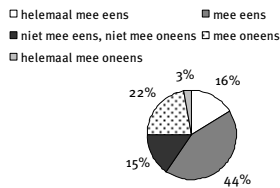

Diagram 26:
Ik denk dat het gemakkelijker is om deze master te halen wanneer je hiervoor de bachelor, waarop de master aansluit, hebt gevolgd

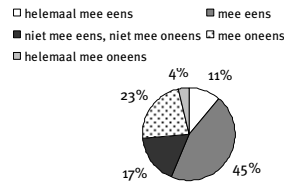

Diagram 27:
Ik heb tijdens mijn bachelor en het schakeljaar niet de achtergrond mee gekregen om wetenschappelijk onderzoek te doen

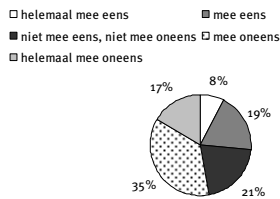
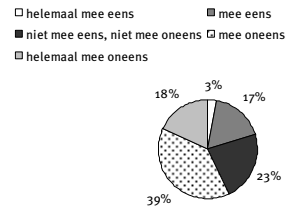

Diagram 28:
Ik heb nog niet voldoende kennis om mijn eindschrift te schrijven

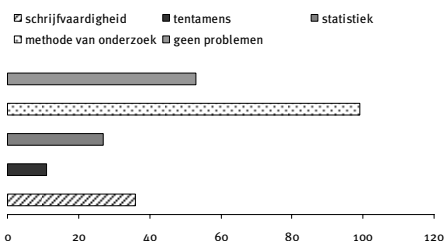
Een kwart van de schakelstudenten heeft problemen doordat hij of zij een andere vooropleiding heeft. Opvallend is dat iets meer studenten afkomstig van het WO aangeeft hier problemen mee te hebben.

60% van de schakelstudenten afkomstig uit het WO heeft het idee dat het makkelijker is om de master te volgen wanneer je de bachelor die erop aansluit hebt gevolgd. Dit percentage is 5% lager bij studenten afkomstige van het HBO.

Er is een groot verschil op het gebied van wetenschappelijk onderzoek. Zo geeft 33% van de schakelstudenten afkomstig van het HBO aan dat het schakeljaar hen niet in staat heeft gesteld om wetenschappelijk onderzoek te doen. Slechts 7,7% van de WO-studenten deelt deze mening.

Slechts 60 % van de WO-studenten en 55% van de HBO-studenten hebben het idee dat zij voldoende kennis hebben om een eindschrift te schrijven.

Diagram 29:
Aantal mensen met problemen op het gebied van:

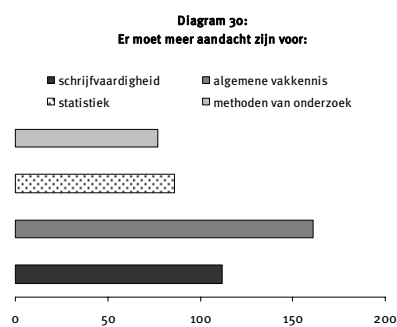
Op elk gebied hadden schakelstudenten afkomstig van de HBO meer problemen dan WO-studenten. Vooral op het gebied van methoden was het verschil groot. 36,2% van de HBO-studenten hadden daar problemen mee, tegenover 17.9% van de WO-studenten.

Eindoordeel schakeljaar

Bijna 70% van de schakelstudenten is van mening dat het schakeljaar een goede voorbereiding is op de master. Dit percentage is een klein beetje lager onder de studenten die al zijn begonnen aan de master, namelijk 66,7%.

28,5% van de schakelstudenten denkt dat zij de master ook kunnen doen zonder dat zij een schakeljaar hadden gevolgd. Vooral schakelstudenten die een bachelor op de universiteit hebben gehaald zien niet veel nut in het schakeljaar. Wel 41% van hen is van mening ook zonder het schakeljaar de master te kunnen halen, terwijl maar 23,8% van HBO-studenten dit denkt.

Ondanks het feit dat zoveel schakelstudenten denken dat ze ook wel zonder het schakeljaar kunnen, geeft 61,6% van WO-studenten en 77,1% van de HBO-studenten aan dat zij nuttige dingen hebben geleerd in het schakeljaar.

Er is behoefte aan meer aandacht voor algemene vakkennis, vindt 50% van de schakelstudenten. Deze behoefte is iets groter onder WO-studenten dan onder HBO-studenten. HBO-studenten hebben relatief meer behoefte aan aandacht voor statistiek en methoden van onderzoek.

De schakelstudenten gaven het schakeljaar het rapportcijfer 6,9 Slechts 7,4% van de studenten gaf het schakeljaar een onvoldoende. Er was vrijwel geen verschil tussen HBO en WO studenten.

3 Hoofdstuk 3: Docenten

Vergelijking reguliere student met schakelstudent

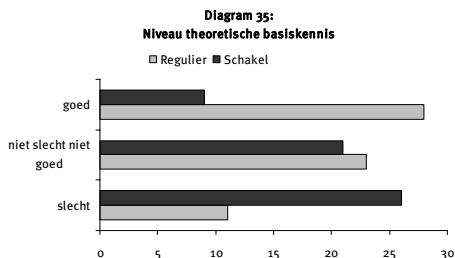
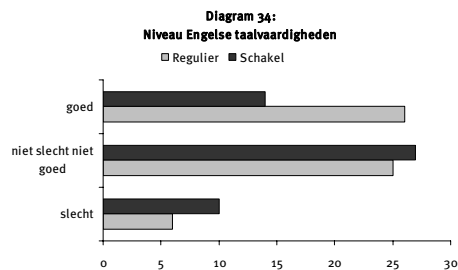
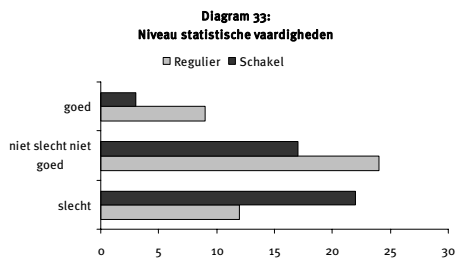
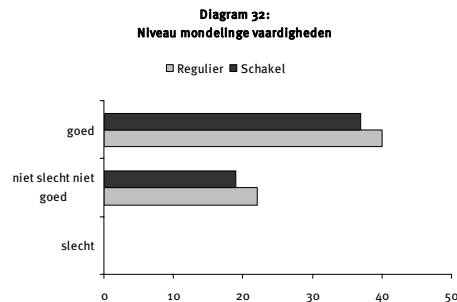
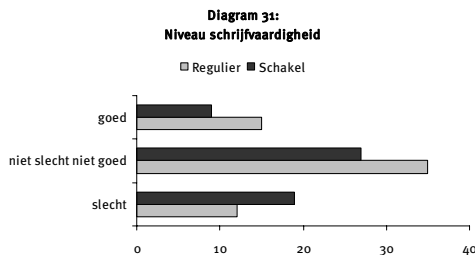
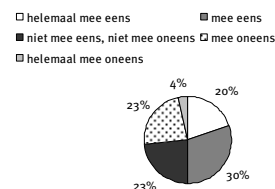

Diagram 36:
Hebben schakelstudenten meer begeleiding nodig dan andere studenten?

Docenten beoordelen de mondelinge vaardigheden het hoogst. Hierbij is er volgens de docenten ook bijna geen verschil tussen schakel- en reguliere studenten.

Schakelstudenten hebben volgens docenten op alle gebieden een lager niveau dan reguliere studenten.

Ook hebben schakelstudenten volgens 45% van de docenten meer begeleiding nodig.

De somscore van reguliere studenten is een 8,1 op een schaal van 1 tot 10.

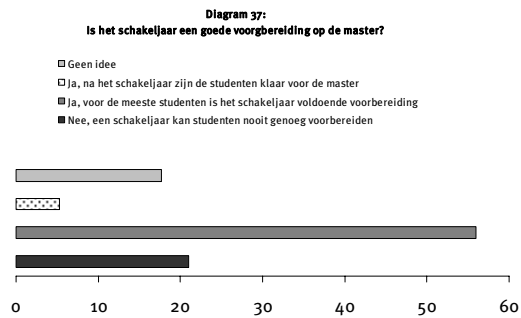
De somscore van schakelstudenten is een 6.5 op een schaal van 1 tot 10. Er is een significant verschil tussen de somscore van reguliere studenten (8,1) en schakelstudenten (6.5)⁴.

⁴ Dit is de gemiddelde score op alle aspecten die we hebben gemeten.

Schakeljaar algemeen

83% van de docenten is van mening dat HBO-studenten de mogelijkheid moeten hebben HBO om een master te doen, mits de studenten goed zijn opgeleid. Hetzelfde percentage is van mening dat WO-studenten van studierichting moeten kunnen veranderen.

Slechts 10% is van mening dat het per definitie een slecht idee is om HBO-studenten mee te laten doen aan een master. Nog minder, namelijk 3%, vindt het een slecht idee dat WO-studenten op een andere master overstappen.

61% van docenten denkt dat het schakeljaar een goede voorbereiding is voor de meeste studenten. Toch denkt 20% van de docenten dat het schakeljaar studenten nooit goed genoeg kan voorbereiden.

4 Conclusie

Schakelstudenten zijn gematigd tevreden over het schakeljaar. De verschillende aspecten, die in dit onderzoek werden onderscheiden, scoorden gemiddeld een 6.1. Er was slechts één echte onvoldoende en dat was een 4.3 voor de tentamens. Dit lage cijfer werd voornamelijk veroorzaakt doordat de studenten aangaven dat ze nu harder en meer moeten leren dan bij hun vorige opleiding. De colleges en de werkgroepen waren voor studenten goed te begrijpen en daardoor scoorde dit aspect het best. Er was echter wel een groot verschil tussen de studenten die op het HBO en studenten die op de universiteit hun bachelor hebben gehaald. HBO-studenten hebben op alle onderdelen van het onderzoek lager gescoord. Ze gaven aan alles moeilijker te vinden en meer problemen te hebben dan de schakelstudenten die hun bachelor op een universiteit hebben gehaald.

Een meerderheid van de schakelstudenten was van mening dat het makkelijker is om de master te volgen wanneer je de bachelor die erop aansluit hebt gevolgd. Zelfs een kwart van studenten gaf aan problemen te hebben doordat zij een andere vooropleiding hadden. Slechts een kleine meerderheid van de schakelstudenten die al met de master bezig is, namelijk 57%, heeft het idee dat hij/ zij in staat is een eindschrift te schrijven. Ook hierbij zijn er grote verschillen tussen HBO- en WO-studenten. HBO-studenten hebben meer problemen tijdens het schakeljaar en vooral op het gebied van methode van onderzoek geven ze aan een achterstand te hebben. Dit geldt voornamelijk voor de masterstudenten.

Opvallend is dat een groot deel van studenten (28,5) denkt de master te kunnen volgen zonder een schakeljaar te hebben gehaald. Ook hierbij was het percentage WO-studenten aanzienlijk hoger dan dat onder HBO-studenten. Toch is 70% van de schakelstudenten van mening dat het schakeljaar een goede voorbereiding is op de master en heeft 72.9% nuttige dingen geleerd in het schakeljaar. Slechts 7.4% van de schakelstudenten gaf het schakeljaar een onvoldoende.

De docenten gaven in het onderzoek aan dat zij van mening zijn dat schakelstudenten over het algemeen een lager niveau hebben dan reguliere studenten op elk niveau. Volgens de docenten was er in de mondelinge vaardigheden van de schakelstudenten en de reguliere studenten vrijwel geen verschil, maar steken de reguliere studenten vooral bij de theoretische basiskennis boven de schakelstudenten uit. In een vervolgonderzoek willen we kijken naar de waardering van docenten voor studenten afkomstig van de HBO respectievelijk het WO. We hebben wel een aantal e-mails ontvangen van docenten, waarin zij schreven dat zij vonden dat er een verschil bestaat tussen HBO en WO-studenten, maar we hebben niet kunnen onderzoeken of dat een mening is die de meerderheid van de docenten deelt.

Daarnaast was 61% van de docenten van mening dat het schakeljaar een goede voorbereiding is voor de meeste studenten. Slechts 10% van de docenten denkt dat het per definitie een slecht idee is om HBO-studenten aan een master mee te laten doen. Nog minder vindt het een slecht idee als WO-studenten op een andere master overstappen. Tenslotte is 20% van de docenten van mening dat het schakeljaar studenten nooit genoeg kan voorbereiden.

Kortom, de studenten verschillen van mening over het schakeljaar. Er is een grote groep schakelstudenten die aangeeft problemen te hebben met verschillende aspecten van het schakeljaar. Tevens is er een groep schakelstudenten die juist het schakelprogramma te gemakkelijk vindt en denkt zonder te kunnen. Het grote verschil in mening, is niet vreemd gezien de grote verschillen in achtergrond van de studenten. Dit suggereert dat de opleidingen beter naar de competenties van de student moeten kijken om een aansluitend programma te ontwikkelen.

5 Aanbeveling

Een van de redenen waarom het Bachelor-Master systeem een aantal jaar geleden was ingevoerd, was om studenten gemakkelijker te laten schakelen tussen verschillende opleidingen. Het systeem maakt het mogelijk om van HBO- en WO-opleidingen te schakelen naar een WO-master, mits de student een schakeljaar volgt.

Uit ons onderzoek blijkt dat studenten met verschillende achtergronden het schakelprogramma verschillend ervaren. De ASVA studentenunie pleit er dan ook voor om voor schakelstudenten een individueel samengesteld programma te creëren, waarin het meeste uit de student wordt gehaald. Zo zou er bijvoorbeeld onderscheid gemaakt kunnen worden tussen HBO – WO en in hoeverre de inhoud van de vooropleiding afstaat van de beoogde master opleiding. Het is belangrijk dat het schakelprogramma geen bijeengeraapt programma wordt, dat niet aansluit op de voorkennis van studenten.

Ten tweede zou het belangrijk zijn dat de verschillende schakelprogramma's op hun kwaliteit kunnen worden beoordeeld. De vakken die worden aangeboden in schakelprogramma's worden wel geaccrediteerd als vak in de bachelor, maar er wordt niet gekeken naar het schakelprogramma als geheel. Het is even belangrijk om te kijken of de verschillende vakken die in het schakelprogramma worden aangeboden een eenduidig geheel vormen en ook echt genoeg kennis verzorgen om de beoogde master te kunnen volgen.

Ten derde is het van groot belang dat er een oplossing wordt gevonden voor het probleem dat schakelprogramma's niet bekostigd worden. Wanneer er geen financiële compensatie wordt verzorgd vanuit de overheid hebben instellingen geen motivatie om de kwaliteit van hun schakelprogramma's te verbeteren. Wanneer er geen aandacht wordt gegeven aan schakelprogramma's vanuit de overheid is er geen structurele basis voor verbetering aanwezig.

Namens het bestuur,

Sjoerd ter Borg

Vice-voorzitter ASVA studentenunie

Publicaties van het ASVA onderzoeksbureau

Laatst gepubliceerde onderzoek

Rapport studentenhuisvesting Amsterdam 2007

Over de HvA

Wie is de HvA student? 2007

Over studenteninspraak

Verkiezingenonderzoek 2006. Politieke voorkeuren van de UvA-student 2007

Faciliteitenonderzoek studieverenigingen 2006

Opkomst of afgang? Niet-stemmers over de Studentenraadverkiezingen mei 2005 2005

ASVA studentenunie in perspectief. Een beeld van de toekomst 2004

Macht en inspraak. Een onderzoek naar de stand van zaken binnen de Amsterdamse medezeggenschap 2002

Tussen Wal en Schip. Een onderzoek naar het functioneren van Opleidingscommissies en student-leden 2000

Over onderwijsvoorzieningen

Over het kastje en de muur. Een inventarisatie van problemen bij inschrijvingen 2006

In den Vreemde. Een onderzoek naar de faciliteiten voor uitwisselingsstudenten aan de UvA 2004

Faciliteiten voor studenten. Een onderzoek naar computers, kopieerapparaten, studie- en collegezalen aan de UvA 2004

'Onderwijs.nl'? Een onderzoek naar ICT in het onderwijs aan de UvA 2001

Evaluaties Geëvalueerd. Het grote evaluatie onderzoek 2000

Studenten over studieadviseurs, studieadviseurs over studenten 1999

Over de organisatie van onderwijs

Panelonderzoek toponderwijs 2006

Cum Laude langs de meetlat 2005

Tussen droom en daad. Bachelor-Master op de UvA: flexibiliteit en internationale vergelijkbaarheid 2003

Fiducie in de fusie? Een onderzoek naar de fusie tussen HvA en UvA 2002

Twee fases, één gedachte? Het grote Bachelor-Master Handboek 2000

De Academische Uitdaging 2000

Over studiekosten en wonen

Studiekostenonderzoek 2007

Rapport Studentenhuisvesting in Amsterdam 2001

Kostenposten. Moet de UvA-student teveel geld uitgeven aan zijn studie? 1999

IBG en GBA. Een gevaarlijk koppel 1998